

άλλο πού δὲ θέλει. Εἶπαμε· τένα τᾶλλο, καὶ σιγὰ σιγὰ κι ἄθελα φτάσαμε καὶ στὰ δικά του.

— Ἔ, μπαρμπᾶ Τζανῆ, τοῦ λέω, τί δουλειὰ ἔκανες προτοῦ νὰ γίνης καφετζής; γιατί δὲ φαίνεσαι νὰ εἴσουν ἀπὸ τὰ νειάτα σου σ' αὐτὴ τὴ δουλειά.

— Ἀσ' τα παιδί μου, μὴ μ' ἀνοίγεις τίς παλιές πληγές τῆς καρδιάς μου.

— Ἀκου, μπαρμπᾶ Τζανῆ, ἔτσι νὰ χαρεῖς τὸ παιδί σου τὸν καπετὰν Νικολό, πές μου τίποτ' ἀπ' τὴ ζωὴ σου γιὰ νὰ περάσει κ' ἡ ὥρα.

Κι ὁ μπαρμπᾶ Τζανῆς καπνίζοντας μερακλικά τὸ τσιγαράκι του ἀρχίνησε.

— Ἐγώ, γιέ μου, στὰ νειάτα μου εἴμουν αὐτογάρᾳς — βουτηχτής — πατρίδα μου εἶναι τὸ ὠραῖο νησάκι πού εἶνε καταμεσὶς τοῦ πελάγου, ἡ Ἀστροπαλιά, τῷμορφο τὸ νησάκι πού εἶναι 15 μίλια μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἀνάφη καὶ τὴν Ἀμοργὸ καὶ σαρανταπέντε μίλια ἀπὸ τὸ τούρκικο... αὐτὸ δὲ πού πήρανε τώρα οἱ Ἰταλοί. Ἀχ! γλυκό μου νησί, ἐκεῖ πρέπει νὰ πᾶς κἀνα καλοκαίρι, θεοῦ χάρισμα εἶν' αὐτὸ τὸ νησί, ὅλο τὸ νησί μὸσκοδολάει ἀπὸ σκίνους, θρούπι, σ' αὐτὸ τὸ νησί γεννήθηκα καὶ γώ· ὁ πατέρας μου — Θεὸς σχωρέστονε — εἶτανε ὁ Καπετὰν Νικόλας ὁ Τσιμπιδάρος, καρχακίρης ἀπὸ τὰ μικρά του νειάτα καὶ ἀκολούθησα καὶ γώ τὴν τέχνη τοῦ πατέρα μου. Κεῖνα τὰ χρόνια, κατὰ τὸ 1860, εἶχε ρθεῖ ἓνα σφουγγαράδικο γιὰ νὰ πάρῃ ν' αὐτὲς ἀπὸ τὸ νησί. Ἐγὼ εἴμουν στίς φτώχειες μου, τὴ βρατσέριτσα πού μοῦχε ἀφήσει ὁ μακαρίτης, μοῦ τὴν ἔσπασε ἓνα βράδι τὸ μανιασμένο κύμα στὰ βράχια — δέχτηκα, πήρα τὴν πρυστάντζα μου, 40 λίρες τούρκικες, τίς ἄφησα τῆς γριᾶς μου γιὰ νὰ περάσει μὲ τὰ παιδιὰ καὶ μπήκα στὸ σφουγγαράδικο».

Ἐδῶ ὁ γέρος σταμάτησε, ἔστριψε ἄλλο τσιγαράκι, ἔκανε ἓνα καφέ τοῦ κύρ Μιχαλάκη τοῦ Σποριά πού εἶχε ρθεῖ στὸ μεταξὺ κι ἀπὲς ἀκολούθησε τὴν κουδέντα του.

Τὸ σφουγγαράδικο τράδῃζε κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς. Κεῖνο τὸν καιρὸ τὰ σφουγγαράδικα δὲν εἶχανε μηχανές ὅπως τώρα. Ἡ μόνη βοήθεια τοῦ βουτηχτῆ εἶτανε μιὰ μεγάλη πέτρα πού δυνάτανε σ' ἓνα σκοινί, κι ἀπ' αὐτὴν πιανότανε ὁ βουτηχτής καὶ βούταγε μέρος νὰ βάζουμε τὰ σφουγγάρια εἶχαμε μιὰν ἀπόχη πού τὴ δένουμε ἀπὸ τὸ λαιμό μας. Βουτήξανε κάμποσοι ἐκεῖ, μὰ σφουγγάρι δὲ βρήκανε· τραβήξαμε λοιπὸν γιὰ τὸ Τούνεζι. Ἐκεῖ ἦρθε ἡ σειρά μου νὰ βουτήξω. Ζώστηκα τὴν ἀπόχη, ἔκανα τὸ σταυρό μου καὶ βούτηξα, πιασμένος ἀπὸ τὴν πέτρα — θά'τανε ἴσαμε σαράντα ὀργιές·

μάζεψα γλήγορα γλήγορα ὅσα σφουγγάρια εὑρίσκα — γιατί, ξέρεις, αὐτὴ ἡ δουλειὰ ἔπρεπε νὰ γίνεαι γλήγορα, γιατί ἂν ἔμενες περισσότερο ἀπὸ πέντε λεφτὰ στὴ θάλασσα θάσκαγες — μὰ ξάφνου βλέπω ἓνα πρᾶμα δίπλα νὰ σκαλεύει· κρύος ἰδρὸς μ' ἔκοψε· ἔτρεχα κάτου στὸν πάτο τῆς θάλασσας σὰν τρελὸς καὶ ὅλο νὰ μὲ κυνηγάει αὐτὸ τὸ θερίο. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔνοιωσα στὴν ψυχὴ μου ὅλη τὴν κρυάδα τοῦ θανάτου· χωρὶς νὰ χάσω τὸ θάρρος μου ξεζώστηκα τὴν ἀπόχη καὶ μισοπεθαμένος ἀνέδῃκα ἀπάνου. Οἱ συντρόφοι μὲ μὴν εἶδανε, μοῦ δώσανε τὰ χέρια τους ν' ἀνέβω στὸ σφουγγαράδικο, μὰ πού δύναμη νὰ πιαστῶ. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀρχίνησα νὰ τραδιάω πάλι γιὰ τὸν πάτο· βούτηξε ὁ καλὸς μου πατριώτης, ὁ Μανωλιός, καὶ μ' ἀνέβασε στὸ σφουγγαράδικο.

Ὅλο μου τὸ αἷμα εἶχε πήξει, φαίνόντουσαν οἱ μελανιές στὸ κορμί μου, ἡ θάλασσα μὲ εἶχε βαρέσει· κακὰ. Ἀρχίσανε νὰ μὲ τρίβουνε, μὰ πού νὰ συνέρθω! Μέρους καὶ μέρους μπάλευα μὲ τὸ χάρο. Ὅστερα ἀπὸ κάμποσες μέρες πιάσαμε στὴν Ἀστροπαλιά, τὸ θυμᾶμαι σὰν τώρα, νύχτα εἶτανε, τὸ φεγγάρι γιομάτο Αὐγουστιάτικο φώτιζε τὸ νησί καὶ τοῦδινε μιὰν ὁμορφιὰ οὐράνια. Μὲ δέσανε σ' ἓνα ζωντόβολο καὶ μὲ τὸν πατριώτη μου τὸ Μανωλὶὸ τραβήξαμε γιὰ τὴ χώρα. Τὸ φεγγαράκι μᾶς φώτιζε τὸ δρόμο γιὰ μιὰ στιγμὴ αἰσθάντηκα ὅλα τ' ἀρώματα τοῦ νησιοῦ μας νὰ μοῦ ἔρχονται βαριά — βαριά, μὰ ξανά ἔπεσα στὴ νάρκη· φτάσαμε κοντὰ τὰ γλυκοχαράματα στὸ σπιτικό μου· ἡ γριά μου μὲ εἶδε σ' αὐτὴ τὴ κατάσταση πῆγε νὰ μείνει. Ὅστερα ἀπὸ κάμποσες μέρες μὲ τὴν περιποίηση τῆς γριούλας μου ἔγεινα καλά. Καὶ τώρα μάθε τὴν αἰτία ὅλης μου αὐτῆς τῆς φασαρίας πού πῆγε νὰ μὲ φέρῃ στὸν τάφο. Τὸ θερίο δὲν εἶτανε τίποτ' ἄλλο παρὰ ἡ πέτρα πού εἶχαμε νὰ βουτάμε...»

Καὶ γέλασε μ' ἐκεῖνο τὸ γλυκό του τὸ κουσταλλοτὸ γέλιο ὁ μπαρμπᾶ Τζανῆς.

— Παιδί μου συμπάθα με πού σ' ἀρῆνω μονάχο, μὰ πρέπει νὰ πάω νὰ ψήσω καφέδες γιατί περιμένουνε τόση ὥρα οἱ πελάτες.

Κ' ἔφυγε ὁ λεδεντόκορμος γέρος, πού τοῦχε ψήσει τὸ κορμί ἢ ἄλμύρα τῆς θάλασσας, γιὰ νὰ ψήσει καφέδες.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Σ' ὅσους φίλους μᾶς γράφουνε νὰν τοῦς στέλνουμε τὸ «Νουμᾶ», ἀναγκάζομαστε νὰ παρατηρήσουμε πὼς μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰν τονὲ στέλνουμε χωρὶς προπληρωμὴ. Ὡς πρὸς αὐτὸ ἡ ἀπόφασή μας εἶναι τελεωτική.